

KAPITULLI 2

Diversiteti dhe pluralizmi

Arsimi fillor

Në shtëpi, në Evropë

2.1 Çfarë është Evropa?

Çfarë di unë për Evropën ku jetoj?

2.2 Unë jam në shtëpi në Evropë (ndërtimi i një hartë fizike I)

Vendet e Evropës

2.3 Unë jam në shtëpi në Evropë (ndërtimi i një hartë fizike II)

Lumenjtë, male dhe fushat në Evropë

2.4 Evropianët janë të ndryshme dhe të barabartë

Ajo që kemi dhe nuk kemi të përbashkët

Kapitulli 2: Koncepti kyç - "Diversiteti dhe pluralizmi" (për arsimin fillor)

Informacion i zgjeruar për mësuesit: çfarë gjurmësh të Evropës janë të pranishme në jetën e përditshme të nxënësve?

Nxënësit, në këtë nivel i perceptojnë ndryshe nga të rriturit kohën dhe marrëdhëniet hapësinore. Prandaj, kur trajtojmë Evropën si një temë në arsimin bazë, është thelbësore që të gjejmë pikat e përshtatshme për moshën ku mund të zhvillohet një koncept didaktik e mësuesor për Evropën. Konceptet e hapësirës dhe marrëdhëniet me të janë të ndryshme me ato të nxënësve në arsimin e mesëm. Njohuritë e para të nxënësve, qëndrimet e tyre aktuale dhe interesat e tyre ndaj Evropës, si dhe mënyrat e ndryshme të mbledhjes së informacionit, duhet të pasqyrohen paraprakisht nga mësuesi. Si mund të mësojnë për Evropën nxënësit e shkollave fillore? Të mos harrojmë këtu një nga pyetjet kyçe të EQD/EDNJ në lidhje me Evropën: cili është Identiteti evropian? EQD/EDNJ nuk është një koncept kombëtar. Ky është një koncept që trajton çështjen si jetojnë njerëzit së bashku në mjedise të ndryshme: në familje, lagje, klasë, shkollë, rajon, vend dhe më në fund në Evropë.

Kur shikon jetën e nxënësve, bëhet e qartë se, sot, nxënësit e këtij niveli, në jetën e tyre të përditshme rriten bashkë me një dimension ndërkombëtar dhe për kësaj edhe evropian. Nxënësit e përjetojnë këtë në aspektin e ndërkombëtarizmit, e shumëkulturave, e shumëgjuhësisë në kontekste të larmishme:

- ata jetojnë së bashku me fëmijët e popujve dhe kulturave të ndryshme (në kopsht, në shkollë, në zonën ku jetojnë);
- përmes produkteve ndërkombëtare;
- përmes referencave evropiane dhe ndërkombëtare në media, të përdorura nga nxënësit (libra, revista, televizion, CD, Internet etj);
- përmes udhëtimeve.

Shumica e këtyre konteksteve janë marrë të mirëqena nga nxënësit që në moshë të re dhe perceptohen në mënyrë të pandërgjegjshme. Për shembull, nxënësit nuk janë të vetëdijshëm për origjinën e ushqimeve të tilla si spageti, pica dhe kruasantë, pasi ata nuk e kanë përjetuar në mënyrë aktive procesin e ngadalshëm të integritimit të mallrave të konsumit në Evropë. Në të njëjtën kohë, këndvështrimet stereotip dhe të thjeshtëzuara të pjesëve të ndryshme të kontinentit tonë shfaqen vazhdimisht në media. Për nxënësit, këto stereotipa mund të bëhen "njohuri paraprake" për Evropën, përpara se ato, në një farë mënyre, të pranohen si të vërteta. Në të vërtetë, këto janë më shumë qëndrime ose besime subjektive sesa njohuri.

Kështu, nxënësit e kësaj moshe nuk mund të shihen më si një *tabula rasa* në lidhje me Evropën. Ajo çfarë mësimit për Evropën mund të shtojë është dimensionin i klasifikimit, i sistemit, i zgjerimit dhe i vënies në vendin e duhur të ndonjë njohurie të mëparshme. Për këtë arsye, mësuesit duhet të synojë reflektimin për stereotipat e pranishme, e paragjykimet dhe mendimet, si dhe të përqendrohet në rritjen e ndërgjegjësimit të një shoqërie evropiane shumëkulturëshe dhe shumëgjuhëshe, në vetvete të larmishme, por të barabartë.

Në krahasim me nivelin e mesëm, mësimit dhe të mësuarit në lidhje me Evropën në arsimin bazë duhet të jetë një përvojë e jetuar në mënyrë aktive. Mësimit duhet të përfshijë një qasje shumë mendje hapur, që priret drejt dy dimensioneve disiplinore – objektiviteti, paanshmëria dhe idealja – që përdorin shembuj shumë konkretë nga jeta e përditshme e nxënësve. Për këtë grup moshe, komunikimi i vërtetë dhe miqësia janë dimensionet qendrore didaktike për mësuesit dhe të mësuarit. Nëse grupi përfshin nxënës që kanë lidhje me migracionin, kjo do të mund të përdoret si një pikë fillimi për mësuesit dhe të mësuarit për Evropën dhe popullsinë e saj.

Qëllimi i edukimit për qytetari demokratike dhe të drejtat e njeriut është që të mbështesë zhvillimin e kompetencave në tri fusha. Ky krye ka profilin e mëposhtëm të kompetencës:

Kompetenca në ...		
... analizë dhe gjykimin politik	... përdorimin e metodave	... vendimmarrjen dhe veprimin politik
**	**	***

Mbështetja me mjete

Në këtë kapitull do të përdoren mjetet e mëposhtme nga kutia e mjeteve të nxënësit. Mësuesi duhet të vendosë nëse disa ose të gjithë nxënësit kanë nevojë për përgatitje shtesë që të jenë në gjendje të punojnë me këto mjete.

Hulumtim në biblioteka

Hulumtim në internet

Kryerja e intervistave dhe sondazheve

Interpretimi i imazheve

Harta mendore

Krijimi i afisheve

Organizimi i ekspozitave

Planifikimi dhe paraqitja e prezantimeve

Përgatitja e sliderave me projektor ose një prezantim në *PowerPoint*

Shkrim artikujsh gazetash

Organizimi shfaqjeve

Debate të përbashkëta

Kapitulli 2: Diversiteti dhe pluralizmi

Në shtëpi në Evropë

Çfarë gjurmësh të Evropës janë të pranishme në jetën e përditshme të nxënësve?

Titulli i mësimit	Objektivat e mësimit	Detyrat e nxënësve	Burimet	Metodat
Mësimi 1: Çfarë është Evropa?	Nxënësit: <ul style="list-style-type: none"> riaktivizojnë njohuritë dhe zbulojnë pikëpamjet e tyre për Evropën si kontinent. 	Nxënësit punojnë me një hartë të Evropës. Ata tregojnë nga janë, shkruajnë qytetet dhe vendet që njohin, dhe cilët flamuj dhe gjëra të tjera të rëndësishme për këto vende bëjnë pjesë në njohuritë e tyre paraprake etj.	Kopje të shtypura të hartës së Evropës; vende, portrete, stilolapsa, ngjitës, gërshërë, atlas, libra, (nëse është e mundur).	Punë individuale dhe në grup, diskutim në seancë plenare.
Mësimi 2: Unë jam në shtëpi në Evropë (ndërtimi i një harte fizike I)	Nxënësit: <ul style="list-style-type: none"> "luajnë" Evropash në sheshin e lojërave të shkollës; zhvillojnë ndjenjën e afërsisë dhe të distancës. 	Nxënësit ndërtojnë një hartë të Evropës në sheshin e lojërave të shkollës. Në fillim skicohen vendet dhe kufijtë. Ata tregojnë nga vijnë.	Harta e Evropës në disa kopje; portrete të vendeve, letër me ngjyrë, atlas.	Punë në çifte dhe në grup.
Mësimi 3: Unë jam në shtëpi në Evropë (ndërtimi i një harte fizike II)	Nxënësit: <ul style="list-style-type: none"> bëhen të vetëdijshëm për të gjitha karakteristikat e ndryshme të Evropës si kontinent. fillojnë të kuptojnë konceptin e marrëdhënieve hapësinore, duke parë gjithnjë nga vijnë. 	Pasi kanë skicuar kufijtë dhe vendet, nxënësit vazhdojnë me karakteristikat gjeografike të tokës. Ata vendosin lumenjtë, malet dhe gjëra të tjera të rëndësishme në hartën fizike. Në fund bëhet harta fotografohet.	Harta e Evropës në disa kopje si model ose skicë, material blu për hedhjen e lumenjve (letër, tekstil etj.), material me ngjyrë për shënjimin e maleve dhe pllajave, fushave (letër, tekstile etj.), atlas, kamera.	Punë në çifte dhe në grup.
Mësimi 4: Evropianët janë të ndryshëm dhe të barabartë	Nxënësit: <ul style="list-style-type: none"> nxënësit kuptojnë se Evropa ka një shumëllojshmëri karakteristikash. reflektojnë për faktin se evropianët kanë disa gjëra të përbashkëta, duke qenë shumë të ndryshëm nga njëri-tjetri. 	Nxënësit shikojnë foton e hartës fizike. Mësuesi i përfshin ata në diskutim për ngjashmëritë dhe dallimet në: a) në kontekstin gjeografik dhe b) në kontekst social. Nxënësit diskutojnë dallimet sociale në Evropë dhe përpiqen të gjejnë zgjidhje për dialogun dhe mirëkuptimin e ndërsjellë.	Foto të hartës fizike, vende, portrete, dërrasë e zezë ose tabelë, fije letre.	Diskutim plenar, punë në grupit.

Mësimi 1

Çfarë është Evropa?

Çfarë unë di për Evropën

Objektivat e mësimimit	Nxënësit ri-aktivizojnë njohuritë e tyre në lidhje me Evropën dhe zbulojnë pikëpamjet e tyre për kontinentin.
Detyrat e nxënësve	Nxënësit punojnë me një hartë të Evropës. Ata tregojnë nga vijnë, shkruajnë çfarë qytetesh njohin, cilat vende janë të njohura për ta dhe të cilët flamuj e gjëra të tjera të rëndësishme dinë etj.
Burimet	Disa kopje të hartës së Evropës, portrete, vende, lapsa, ngjitës, gërshërë, atlas, libra, internet (nëse është i mundur).
Metodat	Punë individuale, diskutim plenar.

Përshkrim i mësimimit

Nxënësve u shpërndahen kopje të një harte memece të Evropës (mundësisht në formatin A3). Detyra e tyre është që të ri-aktivizojnë ato që dinë për Evropën. Ata fillojnë të punojnë me pyetjet e ndryshme të listuara nën hartë.

Mësuesi paraqet paketën e informacionit që ndodhet në pjesën e fletëve të punës së nxënësve (shtete dhe kryeqytete, flamuj, lumenj, male, pllaja e fusha). Nxënësit do të punojnë me këtë material, por gjithashtu mund të përdorin burime të tjera informacioni, që janë në dispozicion të tyre në klasë (në Internet, atlas, libra etj.).

Hartat e përfunduara të Evropës varen në mur.

Si detyrë shtëpie, nxënësit zgjedhin një vend evropian për të cilin duhet të kërkojnë informacion në shtëpi. Ata plotësojnë "Portrete Vendesh" në mësimin 2. Gjithashtu ata gjejnë një partner me të cilin mund të punojnë së bashku në mësimin e ardhshëm, i cili do të ishte mirë të zgjidhte një vend fqinj me atë që kanë zgjedhur vetë.

Mësimi 2

Unë jam në shtëpi në Evropë (ndërtimi i një hartë fizike I) Çfarë unë di për Evropën

Objektivat e mësimi	Nxënësit "luajnë" Evropash në oborin e shkollës. Ata zhvillojnë një ndjenjë afërsie dhe distance.
Detyrat e nxënësve	Nxënësit ndërtojnë një hartë të Evropës në oborin e shkollës. Ata punojnë në çifte duke bërë kërkime në dy vende që i zgjedhin vetë. Ata e nisin punën me hedhjen e kufijve në këto vende, duke treguar se nga vijnë.
Burimet	Harta e Evropës shtypur në disa kopje si model ose shabllon, portrete të vendeve, letër me ngjyrë, atlas.
Metodat	Punë në çifte dhe në grup.

Informacion

Termi "hartë fizike" përdoret në dy kuptime të ndryshme. Së pari, një hartë fizike, në kontekstin e hartografisë, përshkruan një hartë e cila tregon shenja të dallueshme, si: male, fusha, pllaja, lumenj, liqene, oqeanë dhe karakteristika të tjera të përherëshme gjeografike. Së dyti, termi hartë fizike përdoret edhe në kontekstin e gjenetikës. Në këtë kontekst ajo përshkruan se sa është sasia e ADN që ndan dy gjene dhe matet në çifte bazë, në krahasim me një hartë gjenetike.

Në kuptimin e mësimave për Evropën ne e përdorim termin "hartë fizike" në kuptimin hartografik, por edhe në një kuptim shumë aktiv - pasi nxënësit "luajnë hartash" vetë. Vetëm në këtë mënyrë, nxënësit do të mund të kuptojnë marrëdhëniet e vështira hapësinore, konceptin e kufijve, gjatësinë e lumenjve dhe lartësitë e maleve. Kjo i ndihmon ata të kuptojnë aspektet sociale të jetesës së përbashkët në kontinentin evropian. Në të vërtetë, duke i ndërtuar dhe më pas duke qëndruar në vendet e tjera, nxënësit, në kuptimin fizik, perceptojnë fqinjët e tyre dhe kufijtë e pengesat të tilla, si: gjuhët e huaja, kulturën dhe të dhëna të tjera plotësuese. Koncepti i ndërtimit të një harte fizike lidhet edhe me aspektet e të mësuarit duke bërë dhe me përvoja konkrete.

Përshkrimi i mësimi

Nxënësit punojnë në çifte për të dy vendet për të cilat kanë bërë kërkime në shtëpi (detyrë e marrë në fund të orës I). Ata sjellin në mësim pamje të vendeve dhe të gjithë informacionin që kanë mbledhur për to. Ata sjellin dhe hartat e përgatitura të Evropës.

E tërë klasa mbledhet në oborin e shkollës. Mësuesi udhëzon nxënësit të ndërtojnë një hartë fizike të Evropës, duke përdorur lloje të ndryshme të materialeve në dispozicion. Dy nxënës punojnë për një vend.

Mësuesi përcakton zonën në të cilën nxënësit mund të punojnë.

Më pas, nxënësit fillojnë hedhjen e kufijve të vendeve. Ata duhet ta bëjnë kujdes që vendet pranë njëri-tjetrit të jenë ata të duhurit. Pastaj ata mund të tregojnë kryeqytetet dhe flamujt e tyre.

Pasi kanë bërë këtë, secili nxënës duhet të qëndrojë në vendin e vet dhe të fillojë dialogun me nxënësin në vendin fqinj. Ata duhet të shkëmbejnë informacion në lidhje me vendet e njëri-tjetrit. Këtu nxënësit ndeshen me pengesat e padukshme, të tilla si nevoja për të folur në gjuhë të huaj. Si rezultat i portretit të vendit të plotësuar nga nxënësit, nxënësve u krijohet mundësia të shkëmbejnë disa fjalë me fqinjin në gjuhën e vendit që ai "përfaqëson". Pjesa tjetër e dialogut mund të zhvillohet në gjuhën e tyre amtare. Nxënësit duhet të përpiqen që të dialogojnë sa më shumë që të jetë e mundur me shokët e klasës në "vendet" fqinje.

Mësimi 3

Unë jam në shtëpi në Evropë (ndërtimi i një hartë fizike II)

Lumenj, male dhe fusha në Evropë

Objektivat e mëimit	Nxënësit bëhen të vetëdijshëm për të gjitha karakteristikat e ndryshme të Evropës si kontinent. Ata fillojnë të kuptojnë konceptin e marrëdhënieve hapësinore duke parë se nga vijnë.
Detyrat e nxënësve	Harta e Evropës është shtypur në disa kopje si hartë memece, materiale blu për hedhjen e lumenjve (letër, tekstile etj.), materiale me ngjyrë për hedhjen e maleve, si dhe fushave e pllajave (letër, tekstile etj.); atlas, aparat fotografik.
Burimet	Dërrasë e zezë ose tabelë.
Metodat	Punë në çifte dhe në grup.

Përshkrimi i mëimit

Pasi janë hedhur kufijtë e vendit dhe shënohen kryeqytetet dhe flamujt, nxënësit vazhdojnë të punojnë me lumenjtë, fushat dhe malet. Jo të gjithë nxënësit do të jenë të zënë me punë, sepse jo të gjitha vendet do të kenë lumenj të mëdhenj dhe terren të ngarkuar. Mësuesi mundet t'i caktojë këta nxënës në grupe të reja ose t'i caktojë ata që kanë përfunduar tashmë me “vendin e tyre” në një grup tjetër.

Nxënësit duhet të përdorin materiale të ndryshme si tekstile, letër etj., për të dhënë shtrirjen e lumenjve, fushave dhe pllajave.

Nxënësit mund të shtojnë edhe gjëra të tjera për hartën fizike, por kjo duhet të jetë vullnetare. Nxënësit vetë duhet të vendosin nëse janë apo jo të gatshëm për ta bërë këtë; Kjo varet edhe nga informacionet që kanë mbledhur gjatë hulumtimit të “vendit të tyre” (për ushqimin, njerëzit e famshëm etj.).

Pasi të ketë përfunduar, harta fotografohet. Është mirë që harta të fotografohet dy herë. Një herë me nxënësit në këmbë, në “vendet e tyre”, dhe një herë pa nxënësit, me qëllim që të shihen qartë të gjithë elementet e tokës, lumenjtë fushat etj.

Mësimi 4

Evropianët janë të ndryshëm dhe të barabartë

Ajo që kemi dhe nuk kemi të përbashkët

Objektivat e mësimi	Nxënësit kuptojnë se Evropa ka një shumëllojshmëri karakteristikash. Ata thellohen në faktin se evropianët kanë disa gjëra të përbashkëta, por janë edhe shumë të ndryshëm nga njëri-tjetri.
Detyrat e nxënësve	Nxënësit shikojnë një foto të hartës fizike. Mësuesi angazhohet në një diskutim në lidhje me ngjashmëritë dhe dallimet në: a) një kontekst gjeografik dhe b) një kontekst social. Nxënësit diskutojnë rreth dallimeve sociale në Evropë dhe përpiqen të gjejnë zgjidhje për dialogun dhe mirëkuptimin e ndërsjellë.
Burimet	Foto e hartës fizike, pamje të vendit, dërrasë e zezë, tabelë, letra ngjitëse.
Metodat	Diskusim i përbashkët, punë në grup.

Përshkrimi i mësimi

Nxënësit formojnë një rreth. Mësuesi paraqet fotot e hartës fizike. Detyra e nxënësve është të shohin fotot dhe të mendojnë për ngjashmëritë e dallimet në hartë.

Ata duhet t'i përgjigjen pyetjeve të tilla si:

- Cilat pjesë të Evropës kanë male të larta?
- Ku janë lumenjtë më të gjatë?
- Cilat vende kanë pllaja e fusha të ngjashme?
- Në cilat vende njerëzit flasin të njëjtën gjuhë?
- Cilat vende ndajnë një det?

Nxënësit përdorin pamjet e vendit për të marrë informacion. Ata paraqesin vendin që "përfaqësojnë" në formën e një prezantimi ose në formën e një shfaqjeje..

Si hap të dytë, mësuesi paraqet një seri pyetjesh të tjera për të filluar një diskutim të ri. Përveç ngjashmërive e ndryshimeve natyrore dhe gjeografike, vihen në dukje edhe ndryshime të tjera në Evropë, të tilla si dallimet sociale ose dukuri të tilla si paragjykimi. Mësuesi i motivon nxënësit për të shprehur mendimet e tyre rreth dallimeve sociale në Evropë, duke shtruar pyetje të tilla si:

- A ka vende të pasura dhe të varfra në Evropë? Cilat janë të pasura? Cilat janë të varfra?
- A është jeta më e vështirë në disa vende të Evropës se sa në të tjerat? Pse?
- Pse shumë njerëz e lënë vendin e tyre për të jetuar diku tjetër? Cilat janë arsytet?

Pasi ka grumbulluar mendimet e nxënësve në lidhje me këto ngjashmëri dhe me ndryshimet gjeografike, nxënësit duhet të ulen së bashku në grupe me nga katër vetë dhe të dalin me ide si të kuptojmë më mirë dallimet sociale në Evropë, pa mohuar identitetet kombëtare, duke nxitur madje edhe dialogun ndërkulturor. Nxënësit shkruajnë idetë e tyre në letra të vogla ngjitëse dhe i paraqesin ato para klasës. Pastaj ngjisin letrat pranë fotove të hartës fizike (kjo ndihmon edhe anën pamore).